

eas·y
Turkish Grammar 2
with answers

A self-study reference and practice book for
intermediate to upper-intermediate students of Turkish

Halit Demir

KAMAN Turkish Series

Copyright © 2024 Halit Demir

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior written permission of the author.

Visit the author's website for his other titles at
<https://www.easyturkishgrammar.com>

Acknowledgements

I would like to express my sincere gratitude to Gökhan Cansız, an old friend and highly competent English teacher, for his assistance in editing and proofreading.

I would also like to thank Holly Ruth Brown, a learner of Turkish, for studying the entire final draft with me and providing invaluable feedback and suggestions, as well as for her help in proofreading.

Contents

1	Transitive and intransitive verbs	page 8	15	Verbal adverbs of purpose in	page 80
2	Reflexive verbs	12	1	-mek için	
3	Reciprocal verbs	16	2	-mesi için	
4	Conjunctions 1	20	3	-sin diye	
1	yalnız		16	Verbal adverbs of time in	86
2	ancak		1	-ince	
3	yani		2	-r ... -mez	
4	yoksa, aksi hâlde, aksi takdirde (1)		3	-inceye kadar	
5	aksine, bilakis		17	Verbal adjectives in -en	92
6	bile		18	Verbal adjectives in -dik	96
7	üstelik, bir de		19	Verbal adjectives in -ecek	100
8	demek (ki)		20	Verbal adverbs of reason in	104
9	hiç değilse, hiç olmazsa, en azından		1	-diği için, -diğinden	
10	madem(ki)		2	-eceği için, -eceğinden	
5	Verbal nouns in -mek	28	3	-mekten	
6	Verbals in -ip	34	21	Verbal adverbs of contrast in	108
7	Verbal adverbs of manner in	38	1	-mesine rağmen	
1	-erek		2	-diği hâlde	
2	-e ... -e		3	-se bile	
3	-meden		22	Reported continuous tense	112
8	Verbal adverbs of time in	44	23	Reported simple tense	116
1	-dikten sonra		24	Reported future tense	120
2	-meden önce		25	Verbal adverbs of time in	122
3	-diği zaman		1	-diğinden beri	
4	-diğinde		2	-eli	
5	-ken		26	Conjunctions 2	126
6	-mek üzere		1	hâlbuki, oysa, oysaki	
9	Narrative continuous tense	52	2	hatta	
10	Narrative simple tense	56	3	meğer(se)	
11	Narrative -di and -miş past tenses	62	4	yoksa, aksi hâlde, aksi takdirde (2)	
12	Narrative future tense	66	5	ha ... ha	
13	Verbal nouns in	70	6	sanki	
1	-me		7	ister ... ister	
2	-iş		8	ki	
14	Narrative necessitative	76			

Contents

27	Verbal adverbs of preference in	page 134
	1 -mek yerine	
	2 -eceğine	
28	Verbal adverbs of comparison in	136
	1 -mekten başka	
	2 -diği kadar	
	3 -diği kadarıyla	
29	Verbal adverbs of time in	140
	1 -diği sürece	
	2 -dikçe	
30	Verbal adverbs of condition in	144
	1 -diği takdirde	
	2 -mesi durumunda	
	3 -mek and -mesi şartıyla	
31	Present and past unreal conditionals	148
32	Passive verbs	152
33	Causative verbs	158
34	Statements in indirect speech	164
35	Questions in indirect speech	174
36	Commands, advice, requests, necessity and obligation in indirect speech	178
37	Inverted sentences	182
	Answer key	188
	Index	198
	Bibliography	200
	Other titles by the author	

1

Transitive and intransitive verbs

Transitive 'geçişli' verbs are verbs that require an object. The object can be a noun, pronoun or noun phrase:

Bakar mısınız? *Bir hamburgerle kola* **alabilir miyim**, lütfen?
Excuse me, can I have *a hamburger and a coke*, please?

Karım geçen eylülünden beri *Türkçe* **öğreniyor**.
My wife has been learning *Turkish* since last September.

Çocuklar *salondaki kristal vazoyu* **kırmışlar**.
The children have broken *the crystal vase in the living room*.

The object can be implied in the context:

A: Vazo nerede? B: (Onu) Çocuklar kırmışlar.
Where is the vase? The children have broken (it).

Intransitive 'geçişsiz' verbs do not need an object:

Film yeni **başladı**. Gel otur. Birlikte seyredelim.
The film/movie has just started. Come sit. Let's watch together.

Çocuklar **yattılar**. Sabah erken **kalkacaklar**.
The children have gone to bed. They will get up early in the morning.

Changing intransitive verbs into transitive

In Turkish, verbs are either transitive or intransitive. They cannot be both transitive and intransitive, unlike, for example, the English verbs *start*, *finish* and *change*.

We always add a suffix to an intransitive verb in order to use it transitively. We use these suffixes: **-t**, **-dir** and **-ir**.

1 We add **-t** to verbs with *two or more* syllables and:

i ending in a vowel:

intransitive			transitive	
başla	start	→	başlat	start
yürü	walk	→	yürüt	walk
acı	hurt (feel pain)	→	acıt	hurt (cause pain)
kayna	boil	→	kaynat	boil
eri	melt	→	erit	melt

ii ending in the consonant **r** or **l**:

kızır	fry	→	kızart	fry
şaşıır	be surprised	→	şaşıırt	surprise
azal	decrease	→	azalt	decrease
yüksel	increase	→	yükselt	increase

Exercises

vowel harmony				consonant harmony			
2-fold		4-fold		in suffixes		in words	
e i ö ü	a ı o u	e i ö ü	a ı o u	word final	f s t k ç ş h p	word final	k t ç p
e	a	i ü	ı u	+suffix-initial	c d g	+suffix-initial	e ^{2f} i ^{4f}
				=suffix-initial	ç t k	=word-final	ğ d c b

- 1 Complete with the verbs from the lists. Turn them into **transitive** if necessary. There are two extras in each list. Do not forget to add the correct **tense** and **personal** suffixes.

başla düş yat öl geliş ✓ uyan şaşır

- Ben geçen yaz tatilinde İngiltere'ye gittim. 10 hafta kaldım. İngilizceyi oldukça geliştirdim.
- Beyefendi, cüzdanınızı Bakın, masanın altında.
- Sabahki trafik kazasında beş kişi Az önce İnternet'te okudum.
- Yağmur birazdan yine Acele edelim. Islanmak (= get wet) istemiyorum.
- Ben yorgunum, biraz uyuyacağım. Beni bir saat sonra, lütfen?
azal bit çalış piş dur art değiş
- Bengü üniversiteye 2012'de başlamış, 2017'de
- Sen çok Farklı bir insan oldun. Eskiden çok neşeli (= cheerful) biriydin.
- Bulaşık makinesi çalışıyor. Az önce bulaşıkları yerleştirdim (= place) ve
- Bu yaz çok sıcak geçiyor ve sıcaklık her gün biraz daha
- Adamın biri kırmızı ışıқта, bir yayaya çarptı. Neyse ki, kadın yaralanmadı.

- 2 Translate into Turkish.

- Can you boil some water in the kettle (= ketil)?
.....
- Has the chicken not been cooked yet? I'm starving.
.....
- Kaan's temperature (= ateş) has dropped a little. He is better now.
.....
- I'm flying to Adana tomorrow morning.
.....
- Your question surprised me. It's a weird question.
.....

- 3 Translate into English.

- Hanımefendi, bu formu doldurunuz ve imzalayınız.
.....
- Annem yazları *arka bahçemizde* (= backyard) sebze yetiştiriyor.
.....
- Bu çıkartmayı (= sticker) odamın kapısına yapıştıracağım.
.....
- Tuzu ve şekeri azaltmalısınız.
.....
- Dün bileğimi (= wrist) burktum (= sprain). Çok fena acıyor.
.....

4

Conjunctions 1

1 yalnız

We use this conjunction:

1 in the sense of **but** (ama/fakat):

Biz yoldayız **yalnız** (= ama/fakat) biraz gecikebiliriz. Akşam trafiğine takıldık.
We are on our way, **but** we could be a bit late. We got stuck in the evening traffic.

Ben sözleşmeyi okudum **yalnız** tek bir kelimesini bile anlamadım.
I have read the contract, **but** I haven't understood even a single word of it.

Çok güzel bir elbise ve sana da çok yakıştı **yalnız** biraz pahalı değil mi?
It's a very beautiful dress, and it really suits you, **but** isn't it a bit expensive?

2 in the sense of **on condition that**. It is generally used with the *future* tense:

Sana söylerim **yalnız** hiç kimseye söylemeyeceksin. Söz mü?
I will tell you **only if** you tell no one. Promise?

Akşam dışarı çıkabilirsin **yalnız** 11.00'den önce evde olacaksın.
You may go out in the evening **on condition that** you are back home before 11:00.

Note that we do not normally use a comma before conjunctions. But (**Yalnız**) we take a short pause as if there is a comma.

We also use **yalnız** as an adverb:

1 in the sense of **alone**:

Ben geçen yaz tatile **yalnız** gittim.
I went on holiday **by myself** last summer.

Sen **yalnız** mı yaşıyorsun?
Do you live **alone**?

Kız sesi çıktığı kadar, "**Yalnız** bırak beni!" diye bağırdı.
The girl screamed at the top of her lungs, "Leave me **alone**!"

2 in the sense of **only** (sadece):

Gökhan kahvaltıda **yalnız** (= sadece) bir dilim ekmek ve biraz peynir yedi.
Gökhan has **only** had a slice of bread and some cheese for breakfast.

Yalnız üyeler
Members **only**

Yalnız genel müdürün veri tabanına giriş yetkisi var.
Only the general director has authority to access the database.

Verbal adverbs of time in -dikten sonra, -meden önce, -diği zaman, -diğinde, -ken and -mek üzere

1 Verbal adverbs of time in -dikten sonra

We use **-dikten sonra** in the sense of **after** (another event).

Look at the following example sentences:

Biz evlendikten sonra Edirne'ye taşınacağız. İstanbul çok pahalı ve aşırı kalabalık bir şehir.
After we get married, we will move to Edirne. İstanbul is a very expensive and overly populated city.

Çocuklar okuldan çıktıktan sonra İnternet kafeye gitmişler. Eve akşam döndüler.
After the kids got out of school, they went to an İnternet café. They came back home in the evening.

Sözleşmeyi okuduktan sonra lütfen imzalayınız.
After you read the contract, please sign it.

Teyzem eniştem geçen kış öldükten sonra Bolu'da küçük kuzenim Meltem'le yaşamaya başladı.
My aunt started to live with my younger cousin Meltem in Bolu [a city] *after my uncle died last winter*.

Ancak ev ödevlerinizi yaptıktan sonra televizyon seyredebilirsiniz.
You can watch TV *only after you have done your homework*.

Sedat emekli olduktan sonra köyüne taşınıp organik tarıma başladı. Emeklilik hayaliydi.
After Sedat retired, he moved to his village and started organic farming. It was his retirement dream.

An expression of time can come between **-dikten** and **sonra**:

Dün gece yattıktan biraz sonra kapı zili çaldı. Komşum ev anahtarlarını kaybetmiş.
Soon after I went to bed last night, the doorbell rang. My neighbour had lost his house keys.

Biz üniversiteyi bitirdikten bir yıl sonra evlenmeyi planlıyoruz.
We are planning to get married *one year after* we finish university.

On-line ders başladıktan beş dakika sonra İnternet koptu. Bir daha bağlanamadım.
The İnternet went down *five minutes after* the online lesson/class began. I couldn't get connected again.

Siz öğle yemeğine çıktıktan hemen sonra eşiniz aradı, İsa Bey. Cep telefonunuzdan ulaşamamış.
Your wife called *just after* you went out for lunch, Mr. İsa. She couldn't reach you on your mobile/cell.

If there is an expression of place (in the **locative** case), the expression of time can come *before* or *after* the expression of place:

Yarım saat lobide bekledikten sonra gitmişler.

Or Lobide **yarım saat** bekledikten sonra gitmişler.
After waiting in the lobby **for half an hour**, they left.

İki gün Samsun'da kaldıktan sonra Sinop'a geçeceğiz.

Or Samsun'da **iki gün** kaldıktan sonra Sinop'a geçeceğiz.
After staying in Samsun [a city] **for two days**, we will head to Sinop.

Introduction to the narrative compound tenses

The narrative compound tenses 'hikâye birleşik zamanlar' are past tenses. We form them by adding the past tense suffix **-di** as a second tense suffix to verbs, as in:

gidiyord**u** (continuous), gider**di** (simple), gitmiş**ti** (-miş past) and gidecekt**i** (future).

We use the narrative compound tenses to talk about actions that we either performed or witnessed in the past, in the same way as we use the **-di** past tense.

We only add **-(y)di** to words other than verbs, such as nouns, adjectives and pronouns, as in:

öğretmen**di**, evliy**di** and vard**ı**.

We form the narrative continuous tense 'şimdiki zamanın hikâyesi,' as in:

	Affirmative	Negative	Interrogative	Negative Interrogative
Ben	gidiyord um	gitmiyord um	gidiyor muyd um	gitmiyor muyd um
Sen	gidiyord un	gitmiyord un	gidiyor muyd un	gitmiyor muyd un
O	gidiyord u	gitmiyord u	gidiyor muyd u	gitmiyor muyd u
Biz	gidiyord uk	gitmiyord uk	gidiyor muyd uk	gitmiyor muyd uk
Siz	gidiyord unuz	gitmiyord unuz	gidiyor muyd unuz	gitmiyor muyd unuz
Onlar	gidiyor lardı gidiyord ular	gitmiyor lardı gitmiyord ular	gidiyorlar mıyd ı gidiyor muyd ular	gitmiyorlar mıyd ı gitmiyor muyd ular

Notice that

- we use the personal suffixes (-m, -n, Ø; -k, -niz, -ler).
- in the interrogatives, the **-di** comes after the interrogative particle, with the buffer **y** in between.
- in the 3rd person plural, the personal suffix **-lar** may come before or after the **-dı/du**.

These three points also apply to the other narrative compound tenses we will study in the following pages.

Use

We use the narrative continuous tense (**-iyordu**) to talk about actions and temporary states that were in progress around a certain time in the past. It translates as the *past continuous tense* into English in the examples below:

Dışarıda bardaktan boşanırcasına yağmur yağı**yordu**. O hafta sonu hepimiz evdey**dik**. Babam salonda gazete okuy**ordu**, annem de televizyon seyred**iyordu**. Erkek kardeşlerim Ömer ve Ali bilgisayar oyunu oynuy**orlardı**. Ben mi? Mutfakta sıkıntidan kurabiye atıştır**ıyordum**. Sonra kapı çaldı. Açtık. Küçük, beş veya altı yaşlarında bir kız çocuğu**ydu**. Sırılsıklam**dı** ve ağlı**yordu**. ...

It was raining heavily outside. That weekend, we were all at home. My father was reading the newspaper in the living room, and my mother was watching TV. My brothers Ömer and Ali were playing computer games. Me? I was snacking on biscuits/cookies out of boredom in the kitchen. And then there was a knock on the door. We opened it. It was a little girl, aged five or six. She was soaking wet and crying. ...

Exercises

vowel harmony				consonant harmony			
2-fold		4-fold		in suffixes		in words	
e i ö ü	a ı o u	e i ö ü	a ı o u	word final	f s t k ç ş h p	word final	k t ç p
e	a	i ü	ı u	+suffix-initial	c d g	+suffix-initial	e ^{2f} i ^{4f}
				=suffix-initial	ç t k	=word-final	ğ d c b

1 Complete with the verbs in the list. Put them in the narrative continuous (-iyordu).

oyna izle yap (2) yürüt kaldırma parılda ✓ et (2) oku

Bir ilkbahar pazarıydı. Güneş çok güzel parıldıyordu (1). Herkes Ankara'nın meşhur Seğmenler Parkı'ndaydı. Kimi (= some) insanlar çimlere oturmuş piknik (2). Kimileri kitap (3). Kimileri yürüyüş (4). Kimileri de köpeklerini (5). Çocuklar ise oyun alanında (6). Anne ve babaları da onları (7) ve diğer anne ve babalarla sohbet (8). Aslında çoğu anneydi. Sadece bir veya ikisi babaydı. Diğer babalar pazar günü de çalışıyordu herhâlde. Ya da erkek arkadaşlarıyla takılıyorlardı (= hang out). Yine her yerde olduğu gibi kimi insanlar da başlarını telefonlarından (9), bu harika günü israf (10). Ben ne mi yapıyordum? ...

2 Translate the English parts in *italics* into Turkish and the Turkish parts in **bold** into English.

1 Dün işten sonra eve geldiğimde, ev arkadaşım kapıda **bekliyordu**. Anahtarlarını kaybetmiş.

Yesterday when I came home after work, my flatmate had been waiting at the door. He had lost his keys.

2 süre doldu ben son soruyu

When the teacher said the time was up, I was answering the last question.

3 ?

While you were leaving the house in the morning, was your sibling sleeping?

4 Ne mi dedim?? **Yine ne düşünüyordun?**

I said what? *Weren't you listening to me?*

5 Ben İngilizce öğrenirken

When I was learning English, I was listening and reading a lot.

6 **Biz sınavlarımıza çalışırken** onlar Ağustos Böceği gibi

....., they were having fun like the Cicada.

7 Türkiye'nin başkentinin İstanbul değil, Ankara olduğunu

Did you know that the capital of Turkey isn't Istanbul, it is Ankara?

8 **Soyguncular bankaya girdiklerinde** tam olarak nerede, beyefendi?

....., where were you exactly standing, sir?

9 **Ben başlamadan bir hafta önce ayrılmış.**

When I started to work here, she wasn't working here.

3 Complete in your own words.

1 Telefonuna cevap veremedim. Aradığımda

2 Sabah işe/okula yürürken yolda

3 Elektrik kesildiğinde ben

4 kolunun üzerine düşüp kolunu kırmış.

5 yatmaya hazırlanıyordum.

1 Verbal adverbs of purpose in -mek için

We use **-mek için** to express a purpose or intention. The suffix **-mek** is the same as the verbal noun suffix **-mek**. The word **için** means **to, in order to** or **so as to**.

Look at the following examples:

Bu yaz İngiltere'ye gideceğim. Gitmeden *İngilizcemi ilerletmek için* öğretmen tutacağım.
I will go to England this summer. Before I go, I will hire a tutor *to improve my English*.

Bulaşık makinesini çalıştırmak için bu düğmeye basacaksın, oldu mu?
You will press this button *to operate the dishwasher*, okay?

Ecrin okula gitmek istemiyor. *Gitmemek için* hasta numarası yapıyor yine.
Ecrin doesn't want to go to school. She is faking illness again *so as not to go*.

Biz vardığımızda kapıdaydılar. *Hastaneye gitmek için* evden çıkıyorlardı.
When we arrived, they were at the door. They were leaving the house *to go to the hospital*.

İşimizi büyütmek için banka kredisi alacağız.
We will take out a bank loan *in order to grow our business*.

Yemek için yaşanamalı, *yaşamak için* yemeli.
One should not live *to eat* but eat *to live*. (Molière)

Tartışmayı daha fazla uzatmamak için telefonu yüzüne kapatmak zorunda kaldım.
I had to hang up on him/her *so as not to drag out the argument any further*.

Trafiğe takılmamak için sabah evden daha erken çıkmalıydınız.
You should have left the house much earlier in the morning *so as not to get stuck in traffic*.

Kocası Türk'müş. Onun ailesiyle *iletişim kurabilmek için* Türkçe öğreniyormuş.
Her husband is Turkish. She is learning Turkish *to be able to communicate* with his family.

Remember that the suffix **-mek** does not explicitly refer to a particular performer but to the performance of the action in general. The performers are independent subjects.

We also use **-mek için** to talk about how something is used or the function of something. It corresponds to the English structure **for** (verb+ing):

Eti doğramak için bu bıçağı kullan. Daha keskindir.
Use this knife *for chopping the meat*. It's sharpener.

"Bu alet ne için?" "Bıçakları *bilemek için*."
"What is this gadget for?" "*For sharpening knives*."

Bu odayı *çocukların eski kitap ve oyuncak gibi eşyalarını depolamak için* kullanıyoruz.
We use this room *for storing the children's old things, such as books and toys*.

Introduction to the reported compound tenses

The reported compound tenses 'rivâyet birleşik zamanlar' are the other group of compound tenses in Turkish that use two tense suffixes (in addition to the narrative compound tenses, which we studied in units 9-12). We form them by adding the past tense suffix **-miş** as a second tense suffix to verbs, as in:

yapıyormuş (continuous), yaparmış (simple) and yapacakmış (future).

The Turkish word 'rivâyet' means *something we hear from other people*. So, we use the reported compound tenses to talk about actions that we neither perform nor witness but that we hear about from other people as second-hand information. The tense suffix **-miş** adds the meaning *reportedly, allegedly, it is said, they say that, I have heard that* and the like.

We only add **-(y)mış** to words other than verbs, such as nouns, adjectives and pronouns, as in:

öğretmenmiş, evliymiş and varmış.

The simple **-di** past tense has no reported compound form. And since the simple **-miş** past tense is rarely used in the compound form, we will not talk about it in this book.

We form the reported continuous tense 'şimdiki zamanın rivâyeti,' as in:

	Affirmative	Negative	Interrogative	Negative Interrogative
Ben	yapıyormuşum	yapmıyormuşum	yapıyor muymuşum	yapmıyor muymuşum
Sen	yapıyormuşsun	yapmıyormuşsun	yapıyor muymuşsun	yapmıyor muymuşsun
O	yapıyormuş	yapmıyormuş	yapıyor muymuş	yapmıyor muymuş
Biz	yapıyormuşuz	yapmıyormuşuz	yapıyor muymuşuz	yapmıyor muymuşuz
Siz	yapıyormuşsunuz	yapmıyormuşsunuz	yapıyor muymuşsunuz	yapmıyor muymuşsunuz
Onlar	yapıyorlarmış yapıyormuşlar	yapmıyorlarmış yapmıyormuşlar	yapıyorlar mıymış yapıyor muymuşlar	yapmıyorlar mıymış yapmıyor muymuşlar

Notice that

- we use the personal suffixes (**-im, -sin, Ø; -iz, -sınız, -ler**).
- in the interrogatives, the **-miş** comes after the interrogative particle, with the buffer **y** in between.
- in the 3rd person plural, both forms are possible.

These three points also apply to the other reported compound tenses we will study in the following units.

1 hâlbuki, oysa, oysaki

We use these conjunctions interchangeably to introduce a fact, situation, claim or belief that contradicts what we have just said. They translate as **but**, **however**, **whereas**, and the like, as in the following examples:

Ne? Bilmediğini mi söylüyor? **Hâlbuki** biliyor. Ona ben kendim söyledim. Belki hatırlamıyor olabilir. What? He says he doesn't know? **But** he does. I told him myself. Perhaps he does not remember.

Ben direksiyon sınavını geçemedim **oysaki** babamla haftalardır çalışıyorduk. I couldn't pass the driving test. **However**, my father and I had been working for weeks.

Ahmet konuşkandır **oysa** abisi Mehmet daha sessiz bir çocuktur. Ahmet is talkative **whereas** his older brother Mehmet is a quieter child.

Faruk futbol maçına gelmedi. **Hâlbuki** "Geleceğim. Bensiz başlamayın." demişti. Faruk didn't show up for the football match. **However**, he had said, "I'll come. Don't start without me."

Yakup tam iyileşmeden işe gitti **oysaki** birkaç gün daha dinlemesi gerekirdi. Yakup has gone to work without fully recovering. **However**, he should have rested for a few more days.

Yardım etmeyi bırak, teklif bile etmediler. **Oysa** biz onlara taşınırlarken çok yardım etmiştik. They didn't even offer help, *let alone give it*. **But** we had helped them out a lot when they were moving in.

2 hatta

We use this conjunction to introduce an additional statement that emphasises or supports what we have just said. We usually use it with the conjunction **bile**:

Ben hafta sonu ev işlerinde anneme yardım ettim. **Hatta** hayatımda ilk kez biraz ütü **bile** yaptım. I helped my mother with the housework at the weekend. I **even** did some ironing for the first time in my life.

"Ben Şeyma'yı deli gibi seviyorum **hatta** onun için ölürüm **bile**." diyor. Kız ayaklarını yerden kesmiş. "I love Şeyma to death. I can **even** die for her," he says. The girl swept him off his feet.

Biliyor musun? Sen çok kaba bir insansın. **Hatta** küstahsın. You know you are a very rude person. **Indeed**, you are insolent.

Berk'le Ozan futbol maçında kavga etmişler **hatta** birbirlerine vurmuşlar. Berk and Ozan had a fight in the football match, and they **even** hit each other.

İş arkadaşım Serap sabah çok endişeliydi **hatta** korkmuştu. Dünden beri kızına ulaşamıyormuş. Kızı İzmit'te üniversitede okuyor. In the morning, my co-worker Serap was really worried, **even** scared. She hadn't been able to reach her daughter since yesterday. Her daughter is studying at university in İzmit.

Onların maddî sorunları yok. **Hatta** varlıklı **bile** sayılırlar. En azından senden benden daha zenginler. They don't have any financial problems. **In fact**, they can be considered wealthy. At least they are richer than you and me.

1 Present unreal conditionals

Present unreal conditionals are used to talk about what we would generally do in imaginary or unlikely situations. Grammatically, they are very similar in Turkish and English (where they are called if clauses type 2).

Look at this example:

Sahiden bilmiyorum, dostum. Bilsem sana söylerdim.
I really don't know, mate. If I knew, I would tell you.

In the condition clause, which usually comes first, we add **-se** + the personal suffixes (**-m, -n, Ø; -k, -niz, -ler**) to the verb root. In the main clause, we use the *narrative* simple tense (**-erdi**). We do not put a comma between the two clauses. Keep in mind that the time in these conditionals is the *present* or the *future*.

We can begin the condition clause with **eğer** (or less often **şayet**), but it is not essential because the suffix **-se** covers its meaning.

Here are more examples:

Piyango bileti almanız ve büyük ikramiye (100 milyon) biletinize vursa, ilk ne satın alırdınız?
If you bought a lottery ticket and your ticket won the jackpot (100 million), what would you buy first?

Kahraman bir deri bir kemik. Sigarayı bıraksa kilo alırdı ancak bırakmaz ki.
Kahraman is just skin and bones. If he quit smoking, he would put on weight, but he won't quit.

Eğer çocuklar çok küçük olmasalar o adamı hiç vakit kaybetmeden bugün boşardım. Çok ciddiylim.
If the children weren't so young, I would divorce that man today without wasting any time. I mean it.

We use the verb **olmak** for the **ek-fil** (the verb **to be**), **var** and **yok**:

Madem şartları iyiydi işi niye reddettin ki? Senin yerinde olsam ben hemen kabul ederdim.
If its conditions were good, why did you decline the job? If I were you, I would accept it immediately.

Aşkım benim, şimdi burada benimle olsan inanılmaz mutlu olurum. Seni çok özledim.
My love, if you were here with me, I would be unbelievably happy. I miss you so much.

Bizim kendi evimiz var. Olmasa ve kirada otursak tek bir maaşla geçinemezdik. Karım çalışmıyor.
We have our own house. If we didn't and lived in a rented house, we wouldn't manage to live on a single salary. My wife doesn't work.

Look also at these examples where the main clauses are in the *reported* simple tense (**-ermiş**):

Efe piyango bileti almış. Büyük ikramiyeyi kazansa işinden ayrılıp dünyayı gezermiş.
Efe has bought a lottery ticket. If he won the jackpot, he would leave his work and travel around the world.

Paraları yokmuş. Olsa da bize borç veremezlermiş. Onların da paraya ihtiyacı varmış.
They don't have money. Even if they did, they couldn't lend us. They need money too.

Sor ona. Eğer o benim yerimde olsa kendi gibi bir adama ikinci bir şans verir miymiş, vermez miymiş?
Ask him. If he were me, would he give a man like himself a second chance, or wouldn't he?

In *direct* speech '*doğrudan anlatım*,' we repeat the actual words of the original speaker. The verb **de** (say) follows the actual words spoken.

Look at the following examples:

Ali, "Bugün okula gitmek istemiyorum." diyor.
Ali says, "I don't want to go to school today."

"Biz hiçbir şey görmedik." diyor herkes.
"We didn't see anything," says everyone.

Levent Aysu'ya, "Seni seviyorum." demiş.
Levent told Aysu, "I love you."

Babam, "Sigarayı bırakacağım. Söz." dedi.
My dad said, "I will quit smoking. I promise."

As you can see, we end the direct speech with a full stop/period.

The original speaker's words may also be followed by the verbs below. The adverbial form of **de** (= **diye**) goes between them. It does not translate into English:

sor	→	diye sor	ask
cevap ver	→	diye sor	answer
uyar			warn
iddia et			claim
şikâyet et			complain
bağır			shout
söylen			grumble
söz ver			promise

Look at these example sentences:

Öğretmenim, "Dün okula niye gelmedin?" diye sordu. "Hastaydım." diye cevap verdim.
My teacher asked, "Why didn't you come to school yesterday?" "I was ill/sick," I answered.

Ev arkadaşım yine, "Niçin tüm ev işlerini ben yapmak zorundayım?" diye söyleniyor.
My housemate grumbles again, "Why do I have to do all the housework?"

Sizi işten çıkarmak zorundayız. Sizi, "Bir daha işe geç kalmayın." diye uyarımiştık.
We have to sack/fire you. We warned you, "Don't be late for work again."

Babam, "Bu sefer sigarayı bırakacağım." diye söz verdi. İnşallah, bırakabilir.
My dad promised, "I will quit smoking this time." I hope he can.

Biri, "Yer ıslak." diye bağırmış. Fakat ben duymadım. Kayıp sırtüstü düştüm.
Someone shouted, "The floor is wet." But I didn't hear it. I slipped and fell on my back.

Standard word order review

The standard word order 'söz dizimi' in Turkish is SOV: Subject + Object + Verb

With *nouns*, *adjectives* or *quantifiers* we can qualify subjects and objects. To qualify verbs, we use *adverbs*. As a rule of thumb, the qualifiers come before what they qualify.

Sentences with further information, such as time and place, usually follow this order:

subject + time + place/location + object + verb

Look at these example sentences:

Hafif kiloluca bir kadın dün akşam spor salonunda ayak bileğini çok fena burktu.
A plumpish woman sprained her ankle so badly at the gym yesterday evening.

Biz yarın işten sonra Taksim'de bir teras kafede kız arkadaşımın doğum gününü kutlayacağız.
We are going to celebrate my girlfriend's birthday tomorrow after work at a terrace café in Taksim.

Each group of words does not have to be in every sentence. A simple sentence can only have a subject and a verb. For example, in imperatives, we do not even need a subject:

Türkçe öğretmiyim. Bir lisede çalışıyorum.	I'm a Turkish teacher. I work in a high school.
Merhaba. Nasılsınız?	Hello. How are you?
Seni seviyorum.	I love you.
Çocuklar, bebek yeni uyudu. Sessiz olun.	Kids, the baby has just fallen asleep. Keep quiet.

Even though SOV is the standard word order in Turkish, it can be quite flexible. The case suffixes make it clear what the words in a sentence are for and give us some freedom in how we order the subject, time and place expressions, and object.

When two or more independent clauses are joined together in a compound sentence by conjunctions, adverbs of sequence, commas or semicolons, the independent clauses must be put in order based on how they relate to each other, just like in English:

Look at the following examples:

Dışarı soğuk, çocuklar. Montlarınızı giyin **yoksa** üşütürsünüz.
It's cold outside, kids. Put your coats on, **otherwise** you will catch a cold.

Bu formu doldurunuz **ve** şurayı imzalayınız, lütfen.
Fill out this form **and** sign it here, please.

7.00'de kalktım, duş aldım, kahvaltı yaptım **ve** 8.00'de evden çıktım.
I got up at 7:00, I showered, I had breakfast **and** I left the house at 8:00.

Çocuklar, **önce** ev ödevlerinizi bitirin **sonra** televizyon seyredebilirsiniz.
Kids, **first** finish your homework, **then** you can watch TV.

Answer key

Unit 1 Transitive and intransitive verbs

page 11

- 2 düşürdünüz 3 ölmüş 4 başlayacak 5 uyandırır mısınız 6 bitirmiş 7 değiştin 8 çalıştırdım 9 artıyor 10 durmadı
- 1 Kettlede biraz su kaynatır mısınız/kaynatabilir misin? 2 Tavuk henüz/daha pişmedi mi? Ben çok acıktım./ Ben açlıktan ölüyorum. 3 Kaan'ın ateşi biraz düştü. Şimdi daha iyi. 4 Ben yarın sabah Adana'ya uçuyorum/uçacağım. 5 Sorun beni şaşırttı. Tuhaf/Garip bir soru.
- 1 Madam/Ma'am, fill out this form and sign it. 2 My mother grows vegetables in our backyard in the summer. 3 I'm going to stick this sticker on my room door. 4 You should/must decrease salt and sugar. 5 I sprained my wrist yesterday. It hurts like hell.

Unit 2 Reflexive verbs

page 15

- 2 kuruluyor (X kurulanıyor) 3 boşanmışlar/boşanıyorlarmış 4 hazırlandık 5 sevindiler 6 giyiyor (X giyiniyor)
- 2 sinirlenme (= öfkelenme) 3 iyileşiyor 4 yaşlanır 5 heyecanlanıyorum 6 olgunlaştı
- 2 kendinden 3 kendilerini 4 kendinize 5 kendimize 6 kendimden
- 1 Biraz bekler misin(iz)? Ayakkabılarımı giyiyorum. 2 Bebekli anneler daha sağlıklı beslenmelidir. 3 I said maybe. Don't immediately become hopeful. 4 My dog got too old. S/he can't leave the house. 5 "It was our fault," they say. They blame themselves.

Unit 3 Reciprocal verbs

page 19

- 2 tanıyorum (X tanışıyorum) 3 çarpışmış 4 bağıryorsun (X bağırsıyorsun) 5 öpüşmedik 6 kaçıştılar/kaçtılar
- 2 şakalaşır 3 paylaşıyorlar 4 selamlaşmaz 5 kucaklaşın
- 2 birbirlerinin 3 birbirimize 4 birbirlerinden 5 birbirinize 6 birbirimizi
- 1 İki kardeş uzun uzun kucaklaştılar. 2 Biz birbirimize söz verdik. Birbirimize karşı (Xile) her zaman dürüst olacağız. 3 Çocuklar, evin içinde koşmayın/koşuşmayın. Çıkıp (= Çıkmak ve) bahçede oynayın. 4 Can we share the bill/check? 5 My parents get along well with their next-door neighbour They always help each other. 6 You two don't have to like each other, but you have to work in the same department.

Unit 4 Conjunctions 1

page 27

- 2ğ 3b 4f 5a 6ç 7g 8h 9d 10e
- 1 Demek ki 2 bile 3 Madem(ki) 4 yoksa/aksi hâlde/aksi takdirde 5 üstelik/bir de 6 yani 7 ancak/yalnız 8 Hiç değilse/Hiç olmazsa/En azından 9 yoksa 10 hiç değilse/hiç olmazsa/en azından
- 1 Film güzel/iyi değil **aksine** aşırı sıkıcıydı. 2 Hiçbir şey **demedi**. Yüzüme **bile** bakmadı. 3 Masamı kullanabilirsin **ancak** temiz tutacaksın. 4 Ben 11.00'den önce evde olmalıyım **yoksa** annem kızar. 5 S/he is a very disrespectful student, **and besides** s/he is lazy. 6 **So**, what do you mean now? Don't beat around the bush. 7 I have been on a strict diet for a month, but I managed to lose **only** one kilo.

Unit 5 Verbal nouns in -mek

page 33

- 2 bakmamak 3 anlaşmak 4 içmek 5 olmak (olmakmış) 6 gitmek 7 yaşlanmak
- 2 sürmeyi (= kullanmayı) 3 almamaya 4 söylemekte 5 sevmekten 6 içmeyi (= almayı) 7 özür dilememekte 8 denemeye 9 yaptırmaya 10 bağırırmaktan
- 1 Yarın beni aramay unutma. 2 Sen bu gece dışarı çıkmamakta kararlı mısınız? 3 Niye biz insanlar birbirimizi anlamakta zorlanıyoruz? 4 Ali likes learning foreign languages. 5 My wife wants to change the curtains again. 6 S/he can't help thinking about the past all the time. 7 I remained silent and tried not to say anything hurtful.

Index

A

aksi hâlde/takdirde 22, 127
aksine 23
ancak 21
aracılığıyla 161

B

başka **-den** 136; **-mekten** 136
beri **-den** 122; **-diğinden** 122
bilakis 23
bile 24, 128, 185
bile **-se** 110
birbirimiz, birbiriniz, birbirleri 17
bir de 24

C

-ce 156

Ç

çünkü 104-5

D

değın/dek **-ene** 89; **-inceye** 88-9
demek (ki) 25
-den başka 136
-den beri 122
-den dolayı/ötürü 106
devrik cümle 184-6
-diği hâlde 109
-diği için 104
-diği kadar 137
-diği kadarıyla 138
-diği sürece/müddetçe 140
-diği takdirde 144
-diği zaman/vakit 46, 53, 86
-diğinde 46, 53, 86, 142
-diğinden 104
-diğinden beri 122
-dik 96-8, 165, 169
-dikçe 141-2
-di'li geçmiş zamanın hikâyesi 62
-dikten sonra 44
-dir 9, 30, 158-9
diye 164
diye **-sin** 83-4
doğrudan anlatım 164
dolaylı anlatım 165-172, 174-6, 178-80
dönüşlü fiil 12, 156
durumunda/hâlinde **-mesi** 145

E

-e ... -e 39-40
-e kadar 89-90
-e karşın/rağmen 108-9
-ebilirdi 59-60
-ecek 100-2, 165, 169-70
-eceği için 105

-eceğine 134
-eceğinden 105
-ecekken 49, 67-8
-eckemiş 120
-ecketi 66-8
edilgen fiil 152-6
-eli 123-4
-emezdi 60
-en 92-4
en azından 26
-ene kadar/dek/değın 89
-erdi 56-9, 117, 127, 148
-erek 38, 40
-ermiş 116-8
ettirgen fiil 158-162

F

fiilimsiler 28

G

geçişli; geçişsiz fiil 8-10
gelecek zamanın hikâyesi 66-8
gelecek zamanın rivâyeti 120
geniş zamanın hikâyesi 56-8, 117, 148
geniş zamanın rivâyeti 116-8
gerek/gerekıyor/lâzım **-mesi** 179
gerekirdi **-mesi** 77-8
gerekmiyor **-mesi** 179
gerek yok **-mesine** 179
gerekliğini **-mesi** 179
gereklilik kipinin hikâyesi 76-8
gibi **-miş** 129

H

ha ... ha 128
hatta 126
hâlbuki 126
hâlde **-diği** 109
hâlinde/durumunda **-mesi** 145
her **-diğinde** 46, 142
hiç değilse/olmazsa 26
hikâye birleşik zamanlar 52

İ

in **-diği** 104; **-eceği** 105; **-mek/-mesi** 80-2, 84
-il 152
-in 12
-ince 86
-inceye kadar/dek/değın 88-9
-ip 34-6, 175-6
-ir 10
ister ... ister 130
-iş 16
-iş 73-4
işteş fiil 16
-iyordu 52-4, 114
-iyormuş 112-4, 118
izin ver/müsaade et **-mesine** 162